

KMETSKI LIST

Izhaja vsako sredo. Naročnina: letno 30 Din, polletno 15 Din, za inozemstvo letno 50 Din. Inserati po tarifi. Pismenim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Rokopisi se ne vračajo. Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in uprava je v Ljubljani v Kolodvorski ul. št. 7. Telefon inter. št. 32-59. Račun pri poštni hranilnici št. 14.194.

Manjvrednost in tlaka

Kako težko nosi človek ponižanje, je marsikdo ali menda skoraj vsako odraslo človeško bitje občutilo. Manjvrednost pa se v kaj čudnih oblikah pojavlja v družbi; včasih na poedincih, velikokrat pa na celih narodih. Zgodovina nas uči o ponižanju radi smatrane manjvrednosti pri Perzijcih, ki so jih Medijci devali v nič. Koliko narodov so Rimljani ponižali, pa tudi večkrat ponižanje sami preživljali (punske vojne s Hanibalom na čelu, napadi gotskih narodov in težke, z zlatom plačane odkupnine). Povsod pač na zemeljski površini, pri vseh mogočih narodih vidimo na eni strani ponižane in manj vredne, na drugi gospodujoče in vladajoče. S kakšno težavo so tzv. manjvredni prenašali pritisk; koliko gorja je šlo čez njihove hrbte, nobeno pero ne more napisati. Vsa takšna ponižanja so rodila odpor, ki se je izražal v krvavih vojnah in uporih, kjer so včasih celi narodi izginili z zemeljske površine. Razumljivo, da ta bič ni prizanašal našemu narodu, ampak smo

tudi mi

pretrpeli eno najtežjih ponižanj, ki si jih človeštvo sploh more zamisliti — tlačanstvo. Ne samo, da je bil naš človek manj vreden, ampak so ga naravnost izenačili z živalmi.

Koliko gradov je bilo zgrajenih na krvavih žuljih naših prednikov; koliko cerkva na najstrmejših vrhovih, ki še danes pričajo o nadčloveških mukah kmetkega človeka - tlačana; grajski valpti so jih najrajši klicali: pes! — — — Da ta izsesani tlačan ni bil manj vreden od svojih nekdanjih tlačiteljev, nam pričajo številni panti, ki so se rodili iz odpora proti divjaštvu te plemenite gospode. Tista nazvana manjvrednost se je kuhala v ljudskih srcih skozi stoletja in bruhala v odduške z raznimi upori, ki so seveda ponovno terjali težkih krvavih žrtev. Značilno je za naše tlačanstvo, zlasti v poznejši dobi, da so kmetom vladali in jih trpinčili pogosto degenerirani idioti (madžarska grofica na Slovaškem se je kopala v krvi nedolžnih deklet, da bi ostala mlada!). To je še seveda v večji meri povečalo odpor v srcih tlačanov, prisiljena manjvrednost pa jih je tiščala kakor železen bat k tlom.

Na tem mestu ni dano razpravljati in naštevati vseh zverinskih dejanj, ki so jih pretrpeli naši predniki, ali ta pečat prisiljene manjvrednosti še nosimo danes! Ljudje, ki sami mislijo, vedo, kako so ti tujci raztrgali svobodoljubne slovanske narode. Mi smo se v veliki svobodoljubnosti pozabili braniti, zato tudi še danes nosimo neizbrisne sledove požrešnih tujcev; vsak seveda v drugi obliki, najbolj vidno pa se to izraža pri Poljaki.

Minulo je

90 let,

odkar je bilo odpravljeno tlačanstvo in poleg tega tudi devetdeset let gorke preizkušnje zlasti

našega kmetkega človeka. Na papirju so sicer 1848. zapisali, da tlačanstvo več ne obstoja, ali stokrat hujska duševna tlaka je ostala in se vsak dan stopnjevala. Nekako po načrtu so zaslužili našo duševnost, ki se ji je v nemajhni meri pridružila ponovno tudi gospodarska! Tista žalostna manjvrednost se v vsem življenju pojavlja kot izraz nesamostojnosti brez vsakršne samozavesti. Saj ni skoraj gospodarskega pa tudi splošno kulturnega pojava, da se ta ali oni ne poziva na tuje vzore. Vse, kar je tujega, nekaj velja, domače pa nič! Kako žalostno zveni, kadar čitaš na milu, ki ga izdeluje naša tovarna v Somboru ali Kruševcu: Made in Jugoslavija! Izdelano v Jugoslaviji. Potem na neki pomadi, ki se tudi pri nas izdeluje, piše: For your — kar pomeni: pomada za vas. Slične izraze najdeš na siru, na raznih mesnih izdelkih in vsemogočih drugih rečeh, ki jih niti ni mogoče naštet.

V tej manjvrednosti pa gremo tako daleč, da je tudi kurje jajce od druge kokoši več vredno kot od domače. V javnosti se pri nas ničesar ne zgodi, ako ne prikažemo najprej tujih vzorov. Danci, Čehi in Američani na primer so nam

takorekoč že prešli v kri in meso. Vsak, ki se količkaj smatra otesanim, ti kar vrže pod nos tujca, pa če ga je kdaj videl ali ne, to je popolnoma vseeno. Z žalostjo v srečju človek posmatra naše kmetke ljudi, ki jim je ta tujehvala vzela še tisto malo smisla za težko in naporno delo v današnji, kaj gorki življenjski poti.

Vzklknimo ob devetdesetletnici iz vsega sreča: Proč krivi svetovalci, proč manjvrednost in vsi tisti, ki jo umetno vzdržujete! Naj ne bo samo na papirju odpravljena tlaka, ampak naj v resnici svobodno zaduha ves naš kmetki narod! Vsekakor moramo gledati, da bo 100letnica drugačna, ker je od tega odvisna vsa naša bodočnost in razvoj. Vzklkniti pa moramo tudi pred vsem svetom: Dovolj je bilo izkoriščanja, dovolj ponižanj in tegob; danes ob tej svečani proslavi prihaja spoznanje v nas. V tem spoznanju hočemo z vso silo zdravega in v bodoče samozavestnega naroda ohraniti svojo zemljo in lepše dneve pod soncem. Proč manjvrednost in duševna tlaka, proč tuja navlaka; vse radi bodočnosti mladega pokolenja in naše ljubljene države.

Prezrte možnosti in naloge

Med nalogami in nadlogami, ki kmetu povzročajo največ skrbi, je tudi preskrba in primerna izobrazba njegovega potomstva.

Prosvetno delo

Pri nas mnogo govorimo o prosvetnem delu in uspehih, včasih celo več nego bi bilo primerno. Res je sicer, da delujejo na prosvetnem polju poleg osnovnih šol še razna zasebna društva, vendar je pa tudi res, da ima to prosvetno delo večinoma bolj značaj zabave ali pa nosi nadih strankarsko-politične propagande. Zato njegovi uspehi niso taki, kakršni bi lahko bili in kakršne bi smelo podeželje pričakovati.

Naslovi predavanj, ki jih prirejajo posamezne organizacije, pričajo o nesmotrnosti in neenotnosti dela. O gospodarskih in socialnih problemih, ki danes najbolj pretresajo družbo, tam poslušalec navadno le malo izve. Še to so večinoma primeri iz tujine. Da bi se predavatelj poglobil v problem naše vasi in ga skušal z vseh strani osvetliti ter dati pobude za njega najuspešnejšo rešitev, to se ne dogaja. Zato taka predavanja največkrat ne segajo globoko in tudi ne zapuščajo globljih in trajnejših vtisov.

Med prosvetno-kulturnimi prireditvami na deželi so zlasti vidne odrske uprizoritve diletantov. Tudi pri teh vlada velika zmeda. Čeprav imamo že precej domače proizvodnje, ostaja ta večinoma ob strani in dajejo diletantske družine še v veliki meri prednost tujim delom. A tudi to se vrši brez izbire. Čeprav imajo češka, poljska in zlasti ruska literatura polno del, ki bi jih bilo mogoče prevesti v slovenščino in s pridom

uprizarjati na diletantskih odrih, se to ne zgodi. JČ liga, Društvo prijateljev poljskega naroda in Ruski krožek, ki bi ga bilo treba s sodelovanjem Ruske Matice vsekakor obnoviti, čaka tu livaležno polje. Kajti delo za slovansko vzajemnost in medsebojno spoznavanje ne sme biti omejeno na ozek krog izobraženstva in na bolj ali manj akademske izjave, temveč mora biti urejeno tako, da seže kar najgloblje in najširje v narod. Zveza kmetških fantov in deklet, prosvetni odseki Sokola, Zveza kulturnih društev, Vzajemnost, Prosvetna zveza in kakor se vse imenujejo kulturno-prosvetne organizacije na slovenskih tleh. Uj po svojih društvih brez dvoma tako delo rade pospeševale in tako postavile solidne temelje za smiselno prosvetno kulturno delovanje, ki bi se kljub raznolikosti posameznih organizacij vendar vršilo v enotnem načrtu.

Za svobodo duha

Vsa zasebna prosvetna pobuda bi morala stremeti za tem, da kmetkega človeka čim prej duhovno osvobodijo. Vzglede v delavskih vrstah dovolj zgoverno pričajo, kako velikega pomena je taka osvoboditev. Kjer je delavstvo duhovno svobodno in duševno zrelo, je tudi stanovsko zavedno in složno i za svoje pravice. Kakor hitro ta svoboda upade, ugasne smisel za enotnost in seveda v nesorazmerno veliki meri izostanejo uspehi.

Prav zaradi tega bi moralo vse prosvetno delo na vasi skrbeti za duhovno osvoboditev podeželja. Gibati bi se moralo zlasti v gospodarskem okviru, poiskati vse možnosti gospodarske

rasti in socialnega napredka, ki sta glavna pogoja duhovne svobode in kulturne rasti. Samo gospodarsko močan in rastoč človek je zmožen imeti vedno večje kulturne potrebe in jim tudi po lastnem preudarku in svobodni izbiri za- doščati.

Šola in šolstvo

Če smo uvodoma omenili, da tarejo kmetkega človeka skrbi, kako naj izobrazi in preskrbi svoj naraščaj, smo se seveda s tem dotaknili vprašanja šol po našem podeželju. Ze večkrat smo slišali iz vrst staršev in učiteljev ugotovitev, da prihaja pri nas vedno manj kmetijskih otrok na višje šole, kar škoduje kakovosti izobraženstva, oziroma njegovega naraščaja.

To je popolnoma razumljivo, ker je šolanje za kmetkega otroka večinoma predrago. Saj starši često komaj zmagujejo stroške za ljudsko-šolsko izobrazbo. O tem dajejo pogosto prav drastična poročila učitelji iz neposrednega in nepristranskega opazovanja. Naj bo otrok še tako nadarjen in sposoben, v večini primerov ni mogoče misliti na to, da bi ga starši dali v mesto na srednje in višje šole. Če pa se to tu in tam le zgodi s kakimi podporami, so te dane na tak način in iz takega okolja, da otroka odtuje grudi. Podeželje in kmet seveda pozneje nimata od takega izobraženca nobenega haska. Mesto da bi dobila v njem zaveznika in soborca, jim prav pogosto zraste odločen, včasih celo zagrizen nasprotnik.

Prezrte možnosti

Vse premalo je pri nas po deželi tudi jasnosti glede šolanja. Večinoma še prevladuje duh izpred petdesetih let: da bi bil sin, ki gre v šole, gospod. Če že ne bo maše bral, naj bi vsaj sedel v kanceliji. Zato je pri nas vsako jesen še največji naval na gimnazije, ki nam šolajo zlasti uradnike. Na drugi strani je malo razvito in primeroma malo obiskovano strokovno, tehnično in specialno obrtno šolstvo. Če pregledujemo statistične podatke, se nam nudi presenetljiva slika.

V šolskem letu 1936./37. je bilo na gimnazijah v naši državi 100.573 dijakov(-inj), na meščanskih šolah 37.295, na trgovskih 4586, na strokovnih in tehničnih 41.273, na specialnih obrtnih 1323, a na železničarskih strokovnih šolah le 449 gojencev.

Ogromna večina mladih ljudi konča seveda svojo izobrazbo le z osnovno šolo. Tako se de-gaja, da nam neke vrste izobraženstva primanjkuje, druge vrste ga imamo preveč, toliko, da tvori najbednejši proletariat sedanje dobe. Medtem ko nam mesta s strokovno tehnično in specialno obrtno izobrazbo zavzemajo tujei, češ da domačih kvalificiranih moči ni, moramo vedno iznova doživljati udarec, da naši ljudje s srednjo-šolsko in tudi akademsko izobrazbo propadajo. Samo iz Slovenije se je v zadnjem letu nabralo lepo število takih primerov, ljudi, ki jih je gospodarska stiska in konkurenčna borba tako uničila, da so segli po samomorilnih sredstvih ali pa zabredli v kriminal.

Vse to bi moralo opozoriti misleče ljudi, da bi poskrbeli za preorganizacijo našega šolstva. Strokovne in specialne šole bi morale biti vsakakor bolj upoštevane, omogočen pa bi moral biti zlasti nadarjeni mladini s kmetov njih obisk v večjem številu. Tu naj bi mlademu rodu priskočili na pomoč zlasti država in banovina z ustanovitvijo primernih štipendij, po možnosti pa tudi občine in denarni zavodi. Saj je vendar denar, vložen za izobrazbo in življenjsko uspešljenost mladega rodu, plodonosno naložen kapital, ki se bo kmalu obrestoval ne le v korist poedincev, ampak vsej narodni celoti v blagoslov.

Kako naj se to izvede, je delo in naloga politikanih strokovnjakov, stvar vseh iskrenih kmetijskih zastopnikov pa je, da vprašanja ne izpuste z vidika in se stalno potegujejo za njega ugodno rešitev. Zlasti je to važno za Slovenijo, kjer zem-

lja sama ne more preživljati vsega kmetkega prebivalstva in ni beg z grude morda pomehkuženost, ampak gospodarska nujnost. Ta beg pra-

vilno nameriti, to je problem. In ta problem spada v sklop tistih vprašanj, ki bodo pomagala dokončati in resnično utrditi naše osvobojenje.

Glavna zadružna zveza ustanovljena

Po novem zakonu o gospodarskih zadrugah mora biti osnovana v Jugoslaviji samo ena osrednja zadružna zveza, v kateri morajo biti včlanjene vse zadružne zveze, ki so imele na dan uveljavljenja novega zadružnega zakona včlanjenih najmanj 50 zadrug in so imele pravico ter dejansko izvrševale revizijo pri svojih članicah.

Dosedanja Glavna zadružna zveza je smatrala sama sebe za predstavnico vrhovne zadružne ustanove, kakor jo ima v mislih novi zadružni zakon. Zato je spomladi letošnjega leta prilagodila svoja pravila novemu zadružnemu zakonu in se prijavila sodišču ter kmetijskemu ministru, da jo kot tako potrdi.

Začetkom decembra lanskega leta je pa Državna zveza za kmetijski kredit s še nekaterimi drugimi zadružnimi zvezami ustanovila novo Glavno zadružno zvezo v smislu zadružnega zakona in jo prijavila sodišču ter kmetijskemu ministru v potrditev.

Minister za kmetijstvo g. inž. Svetozar Stanković je zavrnil obe glavni zadružni zvezi. Vsled tega so se pričeli med obema razgovori in pogajanja za ustanovitev ene same skupne glavne zadružne zveze, kakor to predpisuje novi zakon o gospodarskih organizacijah. Pogajanja so se

uspešno končala in dosežen je bil med obema popoln sporazum.

Ustanovni občni zbor nove skupne Glavne zadružne zveze se je vršil 1. septembra. Vse točke dnevnega reda in tudi pravila ter zadružna uprava so bile sprejete soglasno.

Upravni odbor nove Glavne zadružne zveze šteje 33 članov, nadzorni odbor pa 9. Za predsednika je bil izvoljen g. dr. Anton Korošec, za podpredsednike pa gg. Voja Djordjević, Miloš Štibler, dr. Protić in dr. Novaković. Za Zvezo slovenskih zadrug sta bila izvoljena v upravni odbor Milan Mravlje in Franc Trček.

S tem je dobilo jugoslovansko zadružništvo svojo vrhovno organizacijo, ki predstavlja najpopolnejšo sloglo med srbskimi, hrvaškimi in slovenskimi gospodarskimi zadružnimi organizacijami. Treba je namreč pripomniti, da so v novi Glavni zadružni zvezi včlanjene tudi vse hrvaške zadružne zveze, ne morda zato ker so bile primorane, temveč so se včlanile prostovoljno.

Glavna zadružna zveza predstavlja nad 10 tisoč zadrug, po ogromni večini kmetijskih bodisi nakupnih in prodajnih, bodisi denarnih. Sloga kmetkega zadrugarstva vsega jugoslovanskega naroda bo gotovo ugodno vplivala na naše narodno sožitje in javno delo.

V spomin † Ivana Tomažiča

V naših listih je bilo na kratko objavljeno poročilo o smrti pokojnega tovariša Ivana Tomažiča, posestnika na Vitanu pri Sv. Bolfenku. Nikakor bi se spominu pokojnika ne oddolžili, če ne bi podčrtali glavnih potez, ki so dičile tega moža. Posebno še zato, ker je bil pristen sin slovenske vasi, kmet od pluga in motike. Nikakor ne pretiravamo, če povemo tistim, ki ga pobljže niso poznali, da je takšnih kmetijskih mož malo med nami in moramo stremiti vsi, da jih vzgojimo čedalje več. Pokojni Tomažič nam bodi za vzor in za vzgled po vsem svojem življenju in delovanju.

Tov. Ivan Tomažič se je rodil 21. avgusta 1868. v Vuzmetincih in se je izučil kovaške obrti v Ljutomeru, ki jo je po odsluženem vojaškem roku v Zagrebu in na Dunaju, kjer je obiskoval podkovsko šolo, izvrševal v svojem rojstnem kraju. L. 1895. se je priženil na dom obitelji Puklavec na Vitanu, kjer je začel s kovačijo, vzorno uredil posestvo in v kratkem razdobju zgradil hišo, mlin, gospodarsko poslopje, viničarijo — skratka ustvaril je novo domačijo. V času, ko je trtna uš uničila vinograde, je uredil vzorno trsnico in gojil matičnjak ameriških podlog s katerim je zalagal vso okolico.

Ko se je gospodarsko utrdil, je pričel delovati v javnem življenju in ustanovil l. 1912. prostovoljno gasilsko društvo, kateremu je leta in leta načeloval. Čez 20 let je županoval bivši občini Vitani in 3 leta novi občini Kog. Poleg tega je imel polno drugih funkcij kot načelnik cerkveno konkurenčnega odbora, šolskega odbora, Kmetijske podružnice, Hranilnice in posojilnice v Središču, sodni cenilec itd.

Kot človek je bil plemenit značaj, pošten, pravičen, resnicoljuben in vesten. Dičila ga je tudi izredna delavnost in je svoje dolžnosti izpolnjeval do potankosti. Dičil ga je tudi kmetijski ponos in puntarska neustrašenost. Hrbta ni skrivil pred nikomer, pa če je bil še takšen oblastnik. Svoje stališče je zagovarjal dosledno in naših načel ni nikoli zapustil. Po eni strani mož, po drugi srčno dober človek, prava dobričina, ki je imel vedno razumevanje za zapostavljenega malega človeka. V kmetkem gibanju se

je udeleževal od početka kot žilav borec za interese in pravico naše vasi. Zavzemal je vodilne funkcije v b. Slovenski kmetki stranki, za katere razmah je veliko žrtvoval in si pridobil mnogo zaslug. Kmetka misel mu je bila življenjsko vodilo; poslušal je vedno svojo vest, svoje srce in razum.

Tovariš Tomažič je umrl 21. avgusta t. l. — prav na svoj 70. rojstni dan. Strla ga je pljučnica, čeprav je bil do zadnjega čil in krepak in je njegova smrt presenetila vse, ki so ga poznali.

Njegov pogreb je prav nazorno pokazal, kako je bil pokojnik priljubljen in spoštovan. Bolfenčanje tolikšne udeležbe ne pomni in je šel sprevod v nedogled. Zvezo kmetijskih fantov in deklet sta zastopala tov. Ivan Kronovšek in tov. Dr. Igor Rosina. Članstvo domačega Društva kmetijskih fantov in deklet v krajih je nosilo vence in šopke. Prav tako so se udeležila pogreba naša društva iz Središča in Huma. Častno stražo so držali domači gasilci in so se poleg teh udeležili pogreba gasilci v krajih — 66 po številu — iz Stanetinca, Središča, Grab, Obreža — po delegacijah pa gasilci iz Sv. Miklavža, Ivanjkovec in Ormoža. Nadalje so bili zastopani Obrtno društvo iz Središča z zastavo, mlinarji in žagarji iz Ormoža, Sokol in Hranilnica in posojilnica iz Središča itd. Pri sprevodu je igrala žalostinke godba na pihala iz Središča. Na domu in ob grobu je pel žalostinke zbor »Lipec«. Videli smo številne vence. poleg rodbinskih in od sorodnikov tudi od našega društva, gasilske čete, občine Kog, rodbine Košar in mnogo drugih. Po molitvah je imel poslovljni govor predsednik Zveze kmetijskih fantov in deklet tov. Kronovšek, ki je očrtal njegovo življenjsko delo, borbe in zasluge in se mu v imenu Zveze in kmetkega gibanja poslednjič zahvalil in se od njega poslovil. Za domače Društvo kmetijskih fantov in deklet je govoril tov. Albin Zabavnik in se pokojniku zahvalil kot velikemu dobrotniku in podporniku. Sonce se je nagibalo k zatonu in grude so padale na krsto za zadnje slovo. Bodi ti lahka domača gruda, tovariš Tomažič, mi pa ti bomo ohranili časten spomin!

Kaj pravijo

O nezdravih političnih razmerah med Slovenci objavlja »Večernik« v letošnji 196. številki zanimiv uvodnik Mb-a, kjer govori o slovenski slogi v času po prevratu in končuje takole:

»V znamenju te enotnosti in skupnosti so se vršile tudi vse prireditve za časa koroškega plebiscita.

Tako je bilo nekdanj. Kako pa je sedaj po 20 letih naše svobode?

Ob velikih dogodkih smo sedaj mali ljudje. Vse telesne in duševne moči naše inteligence brez razlike politične pripadnosti in svetovnega naziranja bi morale biti posvečene veliki narodni misli in konsolidaciji notranje-političnih razmer v naši državi. V resnici pa se vse te velike sile izgubljujejo v malenkostnih strankarskih in osebnih sporih, služočih samo in izključno le enemu edinemu namenu: naši politični nemoči, splošnemu obubožanju in končnemu političnemu in narodnemu propadu.

Tako smo tudi 20letnico majniške deklaracije proslavljali v znamenju obstoječih razmer v Sloveniji.

Nekdanji skupni boritelji za pravice našega rodu in jezika in naše osvobodene Slovenije pa so bili razdeljeni na privilegirance in — izkoreninjenec!

»Trgovski list« poroča:

»Tembolj je zaradi tega presenetil vso našo javnost klic naših sadjarjev in izvoznikov, da ni na razpolago dovolj vagonov in pa da jim grozi nevarnost od kolebanja nemške marke nasproti dinarju. Nepričakovano je na večini nakladalnih postaj že zmanjkalo tovornih voz. Naročeni vozovi ne prihajajo in je treba čakati nanje po več dni, kar je za vsak sadež dolga doba, hkrati pa se s tem moti odvoz in prodaja pa tudi sama trgavev. Kot druge žrtve so najbolj prizadeti trgovci in izvozniki, ki imajo že sklenjene terminske kupčije. Pripravljeno blago že čaka na postajah in kupec v tujini pritiska. Nervozni so posebno Nemci, ker imajo le časovno omejena dovolila za uvoz. Izvozniki in sadjarji na Štajerskem so zato naprosili železniško upravo, naj nujno oskrbi in pošlje zadostno število voz ter upamo, da jim bo takoj ustrezno. Sicer je nevarnost, da se bomo tudi letos zakasnili in zamudili najbolj ugodne trenutke za prodajo blaga in za uspešen izvoz.

Podobno velja seveda za vprašanje o stalnosti nemške marke.

Če ne bi tega poročal tako resen list, bi mi o stvari molčali. Tako pa —?

Razsežnost tihotapstva

Tihotapstvo je pri nas silno razširjeno. O tem nam pričajo zadnji podatki s kongresa preglednikov finančne kontrole v Splitu. Seveda se ti podatki nanašajo samo na zalotene primere tihotapstva in predstavljajo morda le majhen del celotnega obsega tihotapstva. Organi finančne kontrole so lani odkrili 225.533 primerov raznih fiskalnih pregreškov in odpade na enega organa finančne kontrole 53 takih primerov. Med drugim so organi finančne kontrole zaplenili 35.000 kg tihotapljenega sladkorja, 19.100 kg kave, 13.500 kg bencina, 11.778 komadov žarnic, 23.500 hektolitrskih stopinj špirita, 8538 litrov likerja, 647.600 litrov vina, 55.600 inozemskih cigaret, 1.650 inozemskih cigar, 131.200 kg domačega tobaka, 193.000 kg soli, 404.000 zavitkov cigaretnega papirja, 16.750 komadov vžigalnikov, 397.000 komadov kremenčkov za vžigalnike itd. Izredno veliko število primerov pa odpade na odkritje taksnih prekrškov. Prav zanimiva pa bi bila statistika, ki bi vsebovala podatke za posamezne banovine. In še bolj zanimiva bi bila statistika, ki bi nazorno pokazala, koliko tihotapstva vrši pohlep po naglem zaslužku.

Doma in drugod

Rojstni dan Nj. Vel. kralja Petra II.

so dne 6. t. m. proslavili po vsej državi z velikimi svečanostmi. Narod je ob tej priliki ponovno pokazal, kako spoštuje in ljubi svojo narodno dinastijo, zlasti pa mladega kralja, ki mu vsi želimo, da bi v polnem obsegu dovršil veliko delo svojih prednikov.

Jesenski velesojem v Ljubljani je otvoril

1. septembra ban dravske banovine gospod dr. Marko Natlačen. Pokrovitelja velesoja Nj. Vel. kralja Petra II. je zastopal gospod brigadni general Dušan Dodić. Otvoritveni slovesnosti je prisostvovalo mnogo odličnih osebnosti. Velesojem je docela zaseden. V obrtnem in industrijskem delu so posebno bogato zastopane stroke: pohišstvo, avtomobili, radio, živilstvo, tehnične in kemične novosti, poljedelski stroji. Odlična je mednarodna foto razstava, na kateri razstavlja 500 avtorjev iz 30 držav, velika umetnostna razstava pa podaja pregled celokupne slovenske

Prezident češkoslovaške republike dr. E. Beneš, okrog katerega se giblje v najnovejšem času evropski mir — mogoče pa evropska vojna.

likovne umetnosti in je največja doslej prirejenih umetnostnih razstav med nami. Obiskovalci imajo na železnica brezplačen povratek, poleg cele vozne karte do Ljubljane pa si morajo pri postajni blagajni kupiti še rumeno železniško izkaznico za din 2'—.

O volitvah

je tudi preteklo nedeljo prečital krajši govor dr. Korošec in rekel med drugim tudi tole:

»V notranji politiki smo prišli v mesec september. Sicer se mi zdi, da mesec september notranje politično ne bo interesanten. Samo po sebi umevno je, čisto nepredvidene stvari se lahko vedno dogodijo, toda ne vidimo nobenih elementov, po katerih bi lahko normalno sklepali, da se bo kaj posebnega in pomenljivega pripetilo. Verjetno je, da se bo tudi ta mesec odkrhal kak del ljudi od obstoječih nasprotnih strank ter se priključil k naši Jugosl. Rad. Zjednici. Toda to je že vsakdanje, to ni interesantno. Politično pa bo mesec september potekel

predvideno popolnoma normalno. Ob nedeljah in praznikih se bodo vršila zborovanja, po vsej državi za JRZ, po Hrvatskem za bivšo HSS. Druge stranke, da vzamemo izraz iz zvezdoslova, pa itak le tu in tam zasvetlikajo.

Mesec oktober bo gotovo interesantnejši. To pa zaradi tega, ker se mora narodna skupščina po ustavi na dan 20. oktobra sklicati na redno zasedanje. Toda o tem imamo še čas, da se pomenimo.

Shodi združene opozicije

Kakor vsako nedeljo je imela tudi preteklo združena opozicija celo vrsto zborovanj po vsej Srbiji in v Hercegovini. Zborovanja so bila zelo dobro obiskana od celokupne opozicije.

Peter Živković,

predsednik JNS, se je mudil sredi avgusta nekaj dni v Rogaški Slatini, nato je pa odpotoval v Dalmacijo. Ondotna banovinska organizacija JNS je sklicala za prve dni septembra več shodov, sestankov in konferenc, na katerih bodo govorili gg. Peter Živković, Jovo Banjanin, dr. Andjelinović in drugi.

Samouprava

je glavno glasilo JRZ in izhaja v Beogradu. Za borbo proti slovenskim naprednim ljudem je najet za izvedenca pri »Samoupravi« gosp. Franc Smodej.

Nekaj časa je »Samouprava« izlivala na škafe gnojnice na Slovensko JNS, čeprav jo je sto in stokrat že pokopala v grob, in bi prav za prav bili vsi napadi odveč. Te napade je »Slovenec« in njegova družina vneto ponatiskovala kot mnenje Srbijancev o slovenskih nacionalistih.

Ta smrdljiva gonja Jugoslovanske tiskarne se je ponavljala vse do dne 14. avgusta t. l., ko je napravil dr. Maček obisk v Beogradu. Pozneje ne srečavamo v Samoupravi nobenih napadov več na JNS in na jugoslovanske nacionaliste, temveč na dr. Mačka, na separatiste in avtonomiste in vse nazorne elemente iz Mačkovega tabora in združene opozicije. Pogosto se podčrtava v »Samoupravi« osnovno načelo JRZ politike, ki da je in ostane neomajno na temelju narodnega in državnega edinstva ter napoveduje brezkompromisno borbo vsem, ki tega načela ne priznavajo.

Še bolj zanimivo kot to pisanje vodilnega glasila JRZ je pa dejstvo, ki ga vsak bralec »Slovenca« opazi, da se slovensko katoliško časopisje, ki je integralen (popolen) del vsedravnega JRZ, ni več ne zanima za »Samoupravino« pisanje in da nobenih člankov več ne posnema po svojem vodilnem glasilu. Te značilne zagonetke v Beogradu ne razumejo, kakor sploh malo razumejo naše slovenske posebnosti. Mi pa, ki tiča po perju poznamo, prav dobro vemo, zakaj »Slovenec« molči.

»Hrvatski dnevnik«, glasilo dr. Mačka, vneto ponatiskuje v svojih stolcih vse napade na politiko dr. Mačka in na v Beogradu sklenjenem sporazumu z beograjsko združeno opozicijo, ki jih priobčuje glavno glasilo JRZ.

»Samouprava« se nad to predrznostjo fezi in ji ni všeč, da se njeno mnenje o dr. Mačku in njegovi politiki razširja tudi po Hrvatskem.

Naš tranzit preko Trsta

Po uradnem poročilu nacionalnega odbora jugoslovansko-italijanske trgovinske zbornice je bil glede našega tranzitnega prometa preko Trsta dosežen sporazum. Za natovarjanje našega blaga na ladje so bile dosežene znatno nižje tarife, kakor so veljale doslej. Jugoslaviji je bila zagotovljena tudi možnost, da bo izkoriščala doseženo avstrijsko svobodno luko v enaki meri, kakor jo je Avstrija.

Kaj se godi po svetu

Ves svet živi še vedno v nestrpnem pričakovanju, kaj se bo izcimilo iz napetosti, ki so jo povzročili

sudetski Nemci

s svojimi pretiranimi zahtevami. Po dolgotrajnih razgovorih, ob katerih se je večkrat zdelo, da mora vsak trenutek izbruhniti vojna, kaže sedaj položaj nekoliko bolj mirno. Nevarnost seveda še ni odstranjena, vendar menijo nekateri glasovi, da bo mogoče doseči sporazum brez prelivanja krvi. Ako se to posreči, bo imela

Konrad Henlein, vodja sudetskih Nemcev.

Anglija in Francija

za tak razvoj dogodkov največ zaslug.

Sudetski Nemci so hoteli Češkoslovaško pretvoriti v nekako federativno republiko, kar bi zaradi posebnih razmer in glede na sosedstvo dejansko pomenilo konec te države. Bila bi čisto odvisna od milosti in dobre volje svoje nemške sosedice.

Na tako rešitev spora praška vlada seveda nikakor in z nobenim pogojem ni mogla pristati. Apelirala je na svoje zaveznike, ki so vsi odobravalji njeno stališče. Medtem je vodja sudetskih Nemcev, Konrad Henlein, potoval na razgovor h kancelarju Hitlerju v Nemčijo, nato ponovno v London, kjer je skušal dobiti odobritev svojih zahtev.

Medtem ko ga je Nemčija moralno brez-pogojno podpirala, so bili v Londonu drugačnih misli in so svetovati in priporočali zmernost. Končno je prišlo do znane Runcimanove misije, ki še vedno deluje na Češkoslovaškem in skuša za obe stranki najti nekako srednjo pot.

Anglija je zaradi končno nespravljivega stališča Nemcev odločno in nedvomno izjavila, da ne bo mogla ostati nevtralna, ako bi kdorkoli napadel Češkoslovaško. Isto je podčrtala Francija.

Angleški veleposlanik v Berlinu, Neville Henderson, je bil pred kratkim nujno pozvan v London, kjer je prejel nova navodila svoje vlade in se je takoj nato z letalom vrnil v Berlin. Kakor poročajo nekateri angleški listi, je obvestil Hitlerja:

1. da je zadnji češkoslovaški predlog pravičen in da ga je sprejeti kot predlog za pogajanja;

2. da bo Anglija neizogibno posegla v konflikt, ki bi nastal zaradi napada na Češkoslovaško. Anglija si bo zato z vsemi sredstvi prizadevala, da ustvari ugodno atmosfero za pogajanja in da olajša akcijo lorda Runcimana v Pragi.

Rusija in Nemčija

Angleški listi še vedno razpravljajo o koraku, ki ga je Nemčija nedavno napravila radi češkoslovaškega problema v nekaterih državah.

V Moskvi je nemški veleposlanik izjavil sovjetskemu zunanjemu ministru Litvinovu, da bo Nemčija smatrala Francijo za napadalko, ako bi intervenirala v zadevi Češkoslovaške. Obenem je posebno poudaril, da je Nemčija v rusko-japonskem sporu ostala nevtralna in zato z enako pravico tudi sama pričakuje, da se Rusija ne bo vmešavala v nemško-češkoslovaške zadeve. Litvinov pa je odgovoril, da sovjetska Rusija nikoli ni vprašala Nemčije po njenem stališču do rusko-japonskega spora in je tudi ni prosila, naj ostane nevtralna. Kar se tiče Češkoslovaške, pa bo sovjetska Rusija izpolnila glede Češkoslovaške svoje obveznosti prav tako točno, kakor ostale zaveznice.

Poleg tega je ponovno prišel tudi iz

Amerike

svarilen glas njenega zunanjega ministra Cordela Hulla, ki je nedavno izjavil na sestanku z

Neville Henderson, angleški veleposlanik v Berlinu.

novinarji, da bi v danem primeru Zedinjene države ne mogle ostati izven kakšnega evropskega konflikta.

Ta enodušna složnost demokratičnih držav je

Nemčijo

menda končno napolnila k treznejšemu in bolj znosnemu obravnavanju spornega vprašanja. Sicer uradno še ni jasnosti glede nemškega stališča. To bo objavljeno na nürnberškem kongresu narodno-socialistične stranke, ki se je pričel v ponedeljek 5. t. m. Kakor poročajo listi, namerava Hitler ob koncu narodno-socialističnega kongresa v Nürnbergu v svojem zunanepolitičnem govoru zahtevati, da se sudetskim Nemcem prizna avtonomija na osnovi razdelitve Češkoslovaške v 23 žup in da se Češkoslovaška odreče svojima vojaškima zvezama s Francijo in Rusijo. Hkratu bo dal iniciativo za sklenitev pakta med štirimi velesilami, ki naj bi zajamčile Češkoslovaški njeno neodvisnost in suverenost. Neposredni odnosi med Češkoslovaško in Nemčijo naj bi se uredili na osnovi posebnega nenapadalnega pakta in neke vrste carinske unije.

Na Kitajskem

nadaljujejo Japonci ofenzivo proti Hankovu. V lušanskih hribih, južno Kiukianga, je japonskim kolonom uspelo zgrabiti del kitajske vojske z obeh bočnih strani. Sedaj obkoljevalne operacije naglo napredujejo in bo 200.000 Kitajcev docela odrezanih od ostale kitajske vojske, če bodo te operacije do jutri opoldne zaključene. Toda med

tem je vrhovno poveljstvo kitajske vojske na pol obkoljenim četam že poslalo na pomoč večje motorizirane oddelke, ki so kljub japonskim letalskim napadom pridrli že v neposredno bližino lušanskih hribov.

Nadalje so po japonskih informacijah nekatere japonske kolone prodrle do obrežja Jangceja, zapadno od Juišanga v bližini Matanga. Na severnem obrežju so Japonci znova prešli v napad in prodirajo sedaj od Hvanmaja po avtomobilski cesti proti Hankovu. Prednje straže teh kolon so že sredi med Hvanmajem in Hvangcijem.

Medtem trdijo kitajska poročila, da so imele doslej kitajske čete v profiofenzivi na raznih odsekih bojišč pomembne uspehe. Prodiranje Kitajcev se zmagovito nadaljuje.

Vsekakor je iz teh nasprotujočih si poročil razvidno, da se morajo boji vršiti v izredno velikem obsegu in z nenavadno srditostjo, pri čemer na noben način še dolgo ni mogoče misliti na konec vojne.

Kaj je dala Avstrija Nemčiji

Po nemških poročilih je dobila Nemčija ob priključitvi Avstrije: 1. Umetniške zbirke neprecenljive vrednosti, ki so bile last države in Habsburžanov, med drugim tudi zbirko gobelinov, vse v vrednosti okoli 900 milijonov dolarjev. Te zbirke je konferenca poslanikov v Parizu leta 1919. ocenila na 9 milijard zlatih frankov. 2. Zlati zaklad avstrijske Narodne banke v višini 750 milijonov šilingov v zlatu in devizah. 3. Zasebno zlato, ki se je moralo na osnovi dekreta iz meseca aprila oddati nemški državi

Litvinov, ruski minister za zunanje zadeve.

banki. Tega zlata je bilo po vsej priliki za 800 milijonov zlatih šilingov. 4. Tuje valute v rokah zasebnikov, ki so se morale takisto oddati nemški državi. Vrednost teh znaša 1 milijard zlatih šilingov. 5. Vse premično in nepremično imetje Habsburžanov, cenjeno na 800 milijonov zlatih šilingov. 6. Državni gozdovi in rudniki, osebno solni rudniki na Tirolskem, Štajerskem, Solnograškem in Zgornje Avstrijskem v vrednosti približno 2 milijardi zlatih šilingov. 7. Zidovsko imetje, ki je v tem bilo že zaplenjeno in katerega vrednost znaša okoli 3 milijarde zlatih šilingov.

V tem spisku ni drugih znatnih aktivnih postavk, katerih vrednost se ne da natančno določiti, n. pr. železni rudniki v Erzbergu, solni in tobakni monopol itd. Brez Erzberga in obeh monopolov znaša avstrijska dota 17 milijard zlatih šilingov.

OJNS

v Krškem priredi na praznik 8. septembra mladinsko zborovanje, na katerem bodeta med drugimi govorila tudi nar. posl. Albin Koman in Milan Mravlje.

Kmetska mladina

† Tov. Anton Svetek

Teško je pisati osmrtnice. Posebno mlademu človeku. Samo pomislite: mlad... poln moči... sredi življenja — pa: smrt... To vendar ne gre skupaj.

Ali tokrat je res. Uresničil se je narodni pregovor, da najlepše rože najprej slana pobere. Spet je posegla smrt v naše vrste. Zadel je v živo, kajti iztrgala je iz naše srede tovariša in boreca Toneta Svetka, ki je bil dolga leta predsednik Društva kmetskih fantov in deklet v Dobrunjah pri Ljubljani in funkcionar ljubljanskega Pododbora.

Ob smrti je navada, da pokojniku pišejo amerikave in sentimentalne osmrtnice. Toda naša borba ne pozna tega, zato pa tudi ne bomo pisali jokavih fraz, samo ugotovimo naj: Tragična smrt priljubljenega tovariša in zavednega pokretaša kmetske mladine nas je globoko pretresla. Izgubili smo odločnega in poštenega borca, zato bo ta izguba pustila globoko vrzel v mladinskih vrstah.

Tebi, dragi tovariš Tone Svetek, pa kličemo v zadnji pozdrav: Naj Ti bo lahka zelena gruda, ki si jo tako močno z vsem svojim bistvom ljubil!

*

Kaj naj to pomeni?

Včeraj še, danes nič več. Spreminjajo se časi. Vsa naša Društva kmetskih fantov in deklet so s posebnim veseljem prirejala kmetske praznike, združene s počastitvijo kmetskega dela s primerno tekmo, tako koscev, žanjic, klepačev, teric, tesačev itd. Prireditve so vse lepo uspeli, bile organizirane res kmetsko in napravile lep utis na vse udeležence.

Gotovim seveda to ni šlo v račun. Prekršitve ni bilo, vse prireditve so se vršile dostojanstveno, brez škandalov, razen par hujskajočih nastopov nasprotnikov. Kljub temu se je vendar našlo nekaj: »kršitev — nedelje, opravljanje hlapčevskih del, torej smrtni greh«. Fantje in dekleta so grešili, če so sodelovali, grešili so tudi gledalci in vsi, kateri so to odbravali.

Toda strmitel!

»Slovenski gospodar«, glasilo kat. razumnitstva je nedavno prinesel pod velikim naslovom »Kmetski labor v Remšniku« tudi malo vrstic o zanimivem prekršenju paragrafa o nedeljskem delu. Vršila se je namreč pod okriljem Kmečke zveze in tega tabora tekma tesačev, ki je baje sijajno uspela. Zanima nas vse, kaj se vse dela za kmetstvo, predvsem pa, kako so mogli dobiti od svojih starešin in poglavarjev dovoljenje, prirediti tako grozno pregrešljivo tekmo in opravljati to na sam dan počitka, v nedeljo popoldne. Ali pa mogoče gospodarji »Kmečke zveze« gledajo že celo stvar malo drugače?

Sv. Jakob v Slovenskih goricah

Naše mlado Društvo kmetskih fantov in deklet je priredilo v nedeljo dne 31. julija 1938 velik mladinski praznik, združen s tekmo koscev. Naša vas še ni videla takšnega navdušenja, ko so kosci pognali kose! Šele v takšni prireditvi spoznavajo ljudje samega sebe, cenijo kmetsko delo, ki je bilo in bo tudi v bodočnosti gonilna sila vsega življenja. Ponovno poudarjamo, nismo še doživeli takšnega praznika, kajti zbralo se je vse, ki je znalo rabiti svoje noge. Nad 1000 ljudi je manifestiralo kmetsko in narodno zavest, kar vsekakor nekaj pomeni. Tova-

riš Matjašič je nagovoril v spodbudnih besedah množico, ki se je stopila v eno samo mogočno grmenje. Tudi v Slov. goricah mladina vstaja.

Jože Danev:

Ali res nismo tlačani?

Ali res nismo, bratje, tlačani na zemlji tej svoji kakor prokleti, na svoji zemlji kakor zakleti vse dni —?

Dedi so zrušili gradu oblast, padla je tlaka —; a našo vas nova je stisnila past. V banke, palače zaril se je roj kakor pred soncem v temo, po barjih v prečutih nočeh si iskal je veselje ob čaši šampanjca slavil je brezdelje. Za mali ta broj je naš narod oral in sejal iz žuljevih svojih dlani najboljšega kruha dajal in — kri...

Ali niso tlačani dajali krvi in sveta njim, ki so brez pravde srca na Španskem, Kitajskem, Japonskem, metali le strup na plodnata tla?

Ne, bratje! Do konca svobodo zvojujmo za staro se pravdo bojujmo.

Bizeljsko

Vsej javnosti je znano, da je naše kraje 3. julija zadel velika nesreča. Toča je uničila vse pridelke, da so že ilak gospodarsko izčrpani Bizelčani skoraj popolnoma upropasčeni.

Pomoč, ki bi jo ob takem primeru morala dati kmetskemu prebivalstvu merodajna oblast, po navadi izostane. — Ta nesreča je obenem tudi dokaz, kako potrebno je, da bi bili kmetje zavarovani proti vsem vremenskim neugodam.

Vendar naši ljudje niso popolnoma obupali. Po znanem pregovoru: »Pomagaj si sam in Bog ti bo pomagal«, so se naši mladi fantje in dekleta vrgli na delo. Izvolili so akcijski odbor, ki ima namen nabirati sredstva, da s tem dobijo vsaj malo pomoči po toči prizadeti vaščani. En tak vir dohodkov je prirejanje raznih iger, kar si je vzelo naše Društvo kmetskih fantov in deklet v program. Prva prireditve je bila v Brežicah dne 3. septembra t. l. Ves čisti dobiček je društvo poklonilo akcijskemu odboru, da ga razdeli med prizadete.

Pozivamo vse prebivalstvo v krajih, kjer bodo gostovali igralci našega društva, da njih prireditve poseča v čim večjem številu in s tem pomaga bizeljskim kmetom. Na tak način bomo tudi izkazali, da znamo ceniti kmetsko slovo.

Orla vas

Naše Društvo kmetskih fantov in deklet bo priredilo v nedeljo dne 11. septembra t. l. veliko tekmo koscev. Prireditve se bo vršila v Trnavi na travniku tov. Cizeja iz Prekope. Na to tekmo, kjer se bodo pokazali naši fantje kosci iz vse Savinjske doline, iskreno vabimo vse prebivalstvo bližnje in daljne okolice.

Sv. Marjeta ob Pesnici

Društvo kmetskih fantov in deklet bo priredilo 8. septembra t. l. ob pol 3. uri popoldne kmetski praznik v proslavo 10letnice obstoja društva. Na tekmi se bodo pomerili kosci iz Skok, Sv. Jurija ob Ščavnici, Sv. Jakoba v Slov. goricah in domači fantje. Nastopili bodo v 3 skupinah, in sicer: veliki, srednji in mali kosci. Povorka se bo zbrala pri tov. Vaudi Mirku. Pred tekmo pa bodo govorili zastopniki Zveze in pododbora. S številno udeležbo dajmo priznanje kmetski mladini ob jubileju njenega društva. Izkažimo čast našemu delu in dokažimo, da je v nas živa kmetska zavest!

Sv. Planina

Naše Društvo kmetskih fantov in deklet pripravlja kmetskomladinski praznik, ki se bo vršil na praznik 8. septembra. Vse prijatelje kmetsko-mladinskega pokreta vabimo, da skupaj z nami manifestirajo praznik dela in borbe.

Banovinska hmeljska komisija

Letos poteče članom komisije za kontrolo in oznamkovanje hmelja, ki so imenovani z odločbo od 13. avgusta 1936., dvoletna poslovna doba. Zato je ban dravske banovine na osnovi pravilnika o kontroli hmelja za izvoz imenoval za dobo nadaljnjih dveh let v to komisijo naslednje člane: Josip Langeršek, posestnik, Marenberg; Josip Aubrecht, trgovec, Žatec; Andrej Goršek, posestnik, Drešinja vas, p. Petrovče; Josip Tiršek, trgovec na Polzebi. V sestavi komisije je izvršena le ta sprememba, da je izpadel dosedanji član Josip Vovk, trgovec v Zalcu, na novo pa je imenovan Josip Tiršek. Tudi namestniki so ostali dosedanji.

Vloge naraščajo

V juliju 1938. so po podatkih Zveze jugoslovanskih hranilnic v Ljubljani narasle skupne vloge pri 29 slovenskih samoupravnih hranilnicah za 21.494.720 din na 1.094.884.800 din. Vloge na knjižice so narasle za 2,8 milj. na 637.673.969, vloge v tekočem računu za 18,6 milj. na 457 milj. 210.831 din.

Vloge na knjižice so narasle pri 7 hranilnicah, vloge v tek računu pri 10, skupne vloge tudi pri 10 hranilnicah. Število vlagateljev na knjižice je naraslo pri 7 hranilnicah; v tek računu pri 10, skupno število vlagateljev pri 7 hranilnicah in znaša 133.956, torej nekaj manj ko 30. junija 1938. Celotna slika gibanja vlog pri hranilnicah je torej zelo ugodna in dokazuje, da se zapanje v hranilnice in denarne zavode stalno dviga, kar se kaže zlasti v novih vlogah.

Mlatič

Podložniki so dolžni

Generalno glasilo sodobnosti, ki sliši tudi na ime »zelenc«, se je postavilo končno, najbrž pod pezo neznosnih razmer, na moje staro stališče, ki odgovarja, kakor drugi trdijo, pravi ameriški, da celo andorski demokraciji. Generalno glasilo sodobnosti, jeseniški »zelenc«, je javno zapisalo na bel papir, tiskan v Grobljah pod Krvavcem, kar končno tudi jaz podpišem, tole trdo resnico:

»Mi vemo tudi, da vsak zakon zgubi veljavo, če višjim nasprotuje. Tudi oblast zgubi pravo, če sama zakone krši, in so podložniki dolžni, da se upro, če so naredbe oblasti v navzkrižju z naravnimi zakoni.«

Iz Bele Kرائine

Ni res, kar je zadnjič mlatič trdil, da v Beli Krajini ni nič novega, res pa je, da je tudi naša dežela polna novic. Da laže prebolimo in pozabimo našo posebnost, t. j. sušo, ki nam vsako leto uničuje pridelke in živež za ljudi in živino, so nam čuječi voditelji naroda priredili nedavno značilno prireditve, ob kateri naj bi pozabili na kruljenje praznih želodcev in obupno tarzanje siromašnega naroda.

Res je, da so nam obljubili polne vreče blagoslova, kdor bi se za prireditve navduševal, in da je bilo zapisano prokletstvo vse, kar bi se bilo postavilo nasproti Prokletstva se je skušal izogniti samo naš narodni poslanec. Zato je njegova klet dosegla toliko večji blagoslov, sam pa prokletstvu ni ušel. Sicer dolga zaslava nekaj

zaleže, pa tudi podpora in govor, toda združiti Sokole in Slovenske fante — tega tudi on ne bo mogel.

Narod je to zadržanje označil ponoči s črno liso, podnevi pa z mešanimi občutki.

Sedanji čas je poln zmešnjav, takih pa, kot smo jih nedavno doživeli, je težko najti kje drugje. Sicer pa upajmo, da bo čas ozdravil tudi to.

Hlapčevsko delo

Ze petnajst let pljujejo in mlatijo gotovi kožuharji po diki in ponosu podeželja, t. j. po svobodni kmetijski mladini.

Njihove, lahko rečem veličastne prireditve, pa proglašajo za sramotno ponižujoče hlapčevsko delo.

Pretečeno nedeljo, na svetel »Gospodov dan«, pa so priredili, kakor poroča moj kolega Peter Rešetar, na Remšniku neki drugi fantje »tekmo tesačev« (čeprav ni bila to njihova zamisel), pa so bili deležni, kar je čudo — namesto pljuvanja in mlatenja po njih — pomislite, vzhičeno občudovanje — ploskanje od najnižjih do najvišjih »peršon«, da so jih baje še drugi dan bolele žuljave roke.

Domači dogodki

× **Odpiranje in zapiranje trgovin od 1. septembra dalje.** Po naredbi o odpiranju in zapiranju trgovin smejo biti od 1. septembra trgovine v Ljubljani odprte od 7.45 do 12. in od 14. do 18.30. Na kraljev rojstni dan 6. t. m. in na Mali Šmaren 8. t. m. morajo biti trgovine ves dan zaprte.

× **Z Viča je bil doma brezposelni delavec,** 52letni Anton Velkavrh, ki se je napil gorilnega špirta, zdrknil v Ljubljano in kljub pomoči reševalcev med prevozom v bolnico umrl. Voda mu je namreč vdrla in sapnik in se je zadušil.

× **Naš sadni izvoz** je zadnje dni nekako v zastoju. Nemški interesi so svoja devizna dovoljenja že izčrpali in je sadna trgovina zaradi tega zelo slaba. Nujna posledica tega je, da je padla nakupna cena pri jabolkah od 275 oziroma 250 na 2 din. Zaradi tega je prizadet naš obmejni kmetovalec in sadjar. S pričetkom sep-

tembra pa se napoveduje boljša kupčija, ko bodo nemškimi interesentom izdana nova devizna dovoljenja. V splošnem pa je tendenca zunaj dobra.

Rudolf Klement, bivši tajnik Leva Trockega. Truplo tega nekdanj pomembnega človeka so pred kratkim v Parizu potegnili iz reke Seine.

× **Na Bledu** je škropilni avto zdrknil v jezero. Ko je šofer po napolnitvi cisterne z jezersko vodo sprožil motor, so odpovedale zavore, nakar je avto zdrknil naravnost v jezero. Šofer in njegov spremljevalec sta se z odskokom rešila, avto pa skušajo sedaj izvleči iz jezera, kjer je kakih 15 m od kraja obtičal na dnu.

× **V Trogiru** je delavec Marin Emer, ki se je po 3 letih vrnil iz ječe, umoril svojo ženo Noro. Po zločinu je pobegnil in je hotel počakati še svojega brata, da bi ga umoril. Orožniki so morilca ujeli in ga peljali v sodne zapore, toda razjarjena množica ga je med potjo linčala.

× **V Pančevu** so ustanovili novo tekstilno tovarno s kapitalom 10 milijonov dinarjev.

× **V Šibeniku** so vinogradniku Andriji Vlahovu politični nasprotniki iz golega političnega sovraštva v eni sami noči posekali okoli 500 trsov in mu tako povzročili okrog 50.000 din škode.

× **Blizu Splita** je iz žalosti za očetom, ki ji je pred dvema mesecema umrl, skočila pod vlak neka 14letna deklica. Materi je zapustila pismo,

v katerem jo prosi, naj ji ne zamere tega koraka.

× **V lendavski okolici** se je pojavila griža, ki je zahtevala že nekaj smrtnih žrtev. V soboški bolnici se zdravi že okrog 60 oseb, ki so obolele za to boleznijo. Vzrok epidemije je slaba pitna voda kot posledica hudih poplav po teh krajih.

× **Na Cetinju** bodo rojstno hišo blagopokojnega kralja Aleksandra spremenili v muzej. Obnovitvena dela so že končana.

× **V Beogradu** se je na pobudo uradnice Dare Pavlovičeve vršil kongres za izenačenje nezakonskih otrok z zakonskimi in za ureditev pravnega položaja nezakonskih mater. Govornice so zahtevale, da se priznajo nezakonskim otrokom iste pravice, kakor jih imajo otroci zakonskih mater. Pavlovičeva je opozorila na zastarelost zakona glede nezakonskih otrok in na koncu apelirala na vse žene in nezakonske matere, da na bližnjem pravniškem kongresu zahtevajo pravično rešitev tega perečega vprašanja.

× **Gradnja ceste Kranj—Naklo.** V gradbenem ministrstvu bo 21. septembra prva ofertna licitacija za rekonstrukcijo državne ceste št. 2 v odseku Kranj—Naklo od km 642.200 do km 650.850. Proračunska vsota znaša 10.3 milijona dinarjev.

× **V Podklanju pri Vinici** je 20letni posestniški edinec Jože Žugelj nasul dinamita v pločevinasto škatlo in si tako pripravil nekako bombo, s katero je hotel iti nad ribe v Kolpi. Ker pa z razstrelivom ni znal prav ravhati, mu je bomba v roki eksplodirala, pri čemer je fant ves razmesarjen obležal na tleh. Kljub najskrbnejši zdravniški pomoči ni bilo drugega izhoda, kakor da so mu zdravniki morali odrezati obe roki, poleg tega pa je še oslepel na desnem očesu.

× **V Osijeku** je hotel neki cigan odnesti v znanih vinogradih na Daljski planini iz skupine otrok, ki so se igrali pri nekem studentu, petletnega Štefana Pauštaja. Otroci pa so k sreči zagnali krik, da so pritekli sosede in se zagnali za ciganom, ki je moral spustiti otroka. Za ciganom je izginila vsaka sled.

× **Na ljubljanskem velesjemu** ne bo razstave goveje živine, ker se je tudi po naših krajih v zadnjem času ugotovila slinavka in parkljevka. Iz istega razloga je odpovedana velika razstava, ki jo je nameravala prirediti Zveza društev rejcev malih živali.

Skrivnosti in zakladi

(Konec.)

Boksarska vstaja l. 1900. in kot njena posledica večja in večja oslabeitev kitajske osrednje vlade, vse to je napotilo Dalaj Lamo, da se je skušal približati Rusiji in njeni stari tovarišici v srednji Aziji, Angliji. Angleška je povedala svoje pogoje. Ker so ostali brez uspeha, je najprej poslala v Tibet diplomatsko misijo pod vodstvom podpolkovnika Jangjusbenda, ki ga je skrajša iz Indije spremljala samo mala oborožena četa. Tibetanska vlada je zopet odklonila razgovore. Misija, ki se je pomikala proti Lasi, je naletela celo na oborožen odpor. Tedaj je Anglija pripeljala čete iz Indije in diplomatska misija se je spremenila v vojaški pohod, ki je brez posebnih naporov obvladal odpor Tibetancev in si odprla prsto pot v Laso. Dalaj Lama je pobegnil v Mongolijo. Jangjusbend je 17. septembra 1904. sklenil z njegovim naslednikom dogovor v Lasi, ki ga je tudi Kitajska v pekinškem dogovoru 27. aprila 1906. priznala za obveznega. Dogovor je obsegal v glavnem tele štiri točke: 1. mesti Gjance in Gartok se odpreta za zunanjo trgovino, 2. ukinejo se dajatve na izmeno blaga med Tibetom in Indijo, 3. ozemlje Tibeta ne sme nihče odstopiti nobeni tuji sili, ga dati v zakup in podobno, ter 4. odškodnina dva in pol milijona rupij (nad 40 milijonov v našem denarju).

Takoj za tem sta Anglija in Rusija šli na delo, da razčistita svoje odnose do Tibeta. V

sporazumu 31. avgusta 1907. je bilo dogovorjeno tole: 1. Priznava se suverenost Kitajske nad Tibetom, 2. Razgovori s Tibetom se smejo vršiti samo s posredovanjem kitajske vlade, 3. Dovoljeno ni vmešavanje v notranjo upravo Tibeta, 4. Dovoljeno ni: a) pridobivati koncesije v Tibetu, b) posegati v državne dohodke Tibeta in c) vzdrževati v Tibetu konzularna ali diplomatska predstavništva.

Oba ta dva dogovora sta izredno okrepila položaj Kitajske nasproti Tibetu, ki je živel še v znamenju bojzani izza angleškega vojaškega pohoda. Cao-erh-feng je v imenu Kitajske podvzel celo vrsto pohodov v Tibet, ki so imeli leta 1910. za posledico kitajsko osvojitve Lase. V Lasi je bila odslej nastanjena stalna kitajska vojaška posadka, ki je štela 1000 mož. Dalaj Lama je pred tem nasiljem pobegnil v Dardžiling v Severni Indiji, nakar so mu Kitajci odvzeli vse časti in ga izmenjali.

Po izbruhu kitajske revolucije l. 1911. so se Tibetanci takoj uprli kitajski posadki in oblegali njene šotore. Juan-ši-kaj je 21. aprila 1912. proglasil Tibet za sestavni del kitajske države.

Anglija je ostro protestirala proti takemu »nedopustnemu vmešavanju Kitajske v notranje zadeve Tibeta«, Kitajska se je morala spričo tega protesta umakniti in je na podlagi dogovora v Lasi z dne 12. avgusta 1912. odpoklicala svoje čete iz Tibeta. Kitajski poslanik je ostal v Lasi s stražo 200 mož. Dalaj Lama se je vrnil iz pregnanstva in so mu bile z odlokom

predsednika kitajske republike z dne 28. oktobra 1912. vrnjene vse časti in dostojanstvo.

Sedaj so se začela s Kitajsko mučna pogajanja glede vzhodne tibetanske meje. L. 1914. je bil dosežen sporazum, ki ga je kitajski predstavnik podpisal, a ga je vlada zavrnila. Ponovno je kitajska vlada leta 1917. poskušala z vojaškim pohodom iz Sečuana pridobiti si svoje stare pravice. Medtem pa so Tibetanci zmagali in nagnali kitajskega predstavnika iz Lase. Angleška je sedaj povečala svoje napore, da se v Tibetu trdno zasidra. Najprej je dosegla, da je bil v Tibet kot njen predstavnik in prvi Evropejec poslan Charles Bell. To je bilo l. 1920. Ostal je tu leto dni. Ves njegov uspeh pa je obstojal v tem, da se je vrnil domov s polno kopo obljub o tibetanskem prijateljstvu do Anglije.

V zadnjih letih je Kitajska sama s seboj imela preveč posla in se ni utegnila brigati za zapadno mejo. Pobuda za ponovno zblizanje s Kitajsko je morala priti s strani samega Tibeta.

Pau-čen Lama je odšel l. 1924. v Peking. Tu so ga sprejeli kakor vladarja. Ostal je na Kitajskem in se šele marca 1935. vrnil v Tibet. Medtem je l. 1933. umrl v Lasi Dalaj Lama. Pekinška vlada je odposlala pod vodstvom generala Huan-mu-sunga posebno misijo. Huan-mu-sung je prišel v Laso l. 1934., izkazal umrlemu Dalaj Lami posmrtno čast v imenu kitajske vlade in opravil po obredih predpisano žrtev. Ta misija je imela uspeh in odtlej so odnošaji med Kitajsko in Tibetom zopet urejeni.

× V Bjelovaru si je končala življenje 18letna Ankica Sabo, hči uglednega mesarja in gostilničarja, ena najlepših deklet v mestu. Zastrupila se je z octovo kislino. Bila je zelo občutljiva in v smrt je šla zato, ker sta jo roditelja pokarala. V vasi Popovec blizu Sombora si je pa končala življenje Eva Volk. Bila je omožena šele nekaj dni in se je obesila v moževem vinogradu. V smrt je šla najbrž zaradi živčne bolezni. V Koškovec blizu Ivanca je pa skočila v vodo mlada kmetica Josipina Djuras. Pred dvema mesecema je zapustila svojega moža in se vrnila k materi. Ko jo je mati pozvala, naj se vrne k možu, je odgovorila, da pojde raje v vodo, kar je tudi storila.

× V Sarajevu je šerijatsko sodišče pred kratkim odklonilo dovoljenje za dva zakona, v katerih sta neka Zagrebčanka in neka Slovenka hoteli skleniti zakonsko zvezo z muslimanom. Šerijatsko sodišče je končno odločitev prepustilo Reis ul Ulemi, ki brčkone ne bo potrdil verskega fanatizma sebi podrejene ustanove.

× V Ljubljani sprejema srednješolski internat v Akademskem kolegiju za šolsko leto 1938./39. dijake od 5. do 8. razreda srednjih šol, kakor tudi dijake strokovnih šol. Gojenci

imajo popolno oskrbo, trikrat dnevno zdravo in tečno hrano, strogo nadzorstvo in vestno vodstvo. Pri učenju pomagata dva prefekta. Mesečni prispevek znaša 600 din. V posebno uvaževanja vrednih primerih prosijo starši lahko za znižanje. Prošnje za sprejem se vlagajo pri ravnateljstvu Akademskega kolegija, Ljubljana, Koldvorska 22, kjer se dobe prospekti in podrobne informacije.

Razno

Narodna banka bo znižala obrestno mero

Kakor poročajo listi, se v naših denarnih zavodih vedno bolj povečujejo naložbe in denarni zavodi morajo za te vloge držati velike zneske v blagajnah, da zmorejo vsak čas ugoditi zahtevam vlagateljev. Samo 20 največjih bank v državi ima približno pol milijarde gotovine v blagajnah in naložbe na žiru pri Narodni banki presegajo 1.290 milij. din.

Zaradi tega je začela Narodna banka preučevati vprašanja našega denarnega trga in se je upravni odbor banke že v dveh sejah bavil s tem vprašanjem. Prišlo pa še ni do končnove-

ljavnih sklepov. Ker pa traja sedanje stanje velikih gotovinskih rezerv še naprej, je po vesteh iz Beograda pričakovati, da bo Narodna banka v septembru znižala obrestno mero za svoja izposojila za pol odstotka. Znašala bo sedaj eskontna obrestna mera 4,4%, lombardna 5,5% in za posojila na zlato in varante 4,5 odstotka.

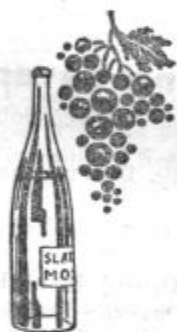
Naš hmelj

Hmeljarska zadruga v Žalcu poroča, da bo obiranje hmelja v kratkem končano. Kupčija se polagoma razvija in vedno več tvrdk pričanja z nakupovanjem letošnjega pridelka. Tudi cene so se že bolj izoblikovale ter se plačuje sedaj po kakovosti 22 do 25 din za kilogram.

Na Češkoslovaškem se kupčija vrši v vedno večjem obsegu. Največ povpraševanja pa je le za gladkozeleno blago, za katero bo, kakor kaže, precej trda. Cene so ostale v glavnem nespremenjene in se za letošnji pridelok plačuje Zatec 16 do 20 Kč, to je 24 do 30 din, Ustek in Roudnice pa 12 do 16 Kč, to je 18 do 24 din za kg.

Oster veter

Kakor poročajo angleški listi, so iz ruske mornarice v zadnjem času odstranjeni vsi sum-

Vse leto lahko ohranite mošt (širo)

iz grozdja, kakor tudi vse sadne sokove brez kakršnega koli aparata — brez strokovnega znanja brez zgube časa

s pomočjo **NIPOKOMBINA A/II.**

Odlična današnja iznajdba! Enostavno! Poceni! Higijensko!

Odobreno po Ministrstvu za poljedelstvo. Navodila in cenike razpošilja brezplačno

Radlosan, Zagreb, Dukljaninova ulica 1

Zaslужek

Kmetijski fantje, ki se žele posvetiti

zavarovalni stroki,

naj se obrnejo za nasvet na upravo našega lista.

Ko pride jesen in zima

morajo biti domovi obvarovani pred vlago in mrazom. Zato ne pozabite jih prepleskati z najboljšimi

barvami, firneži in laki,

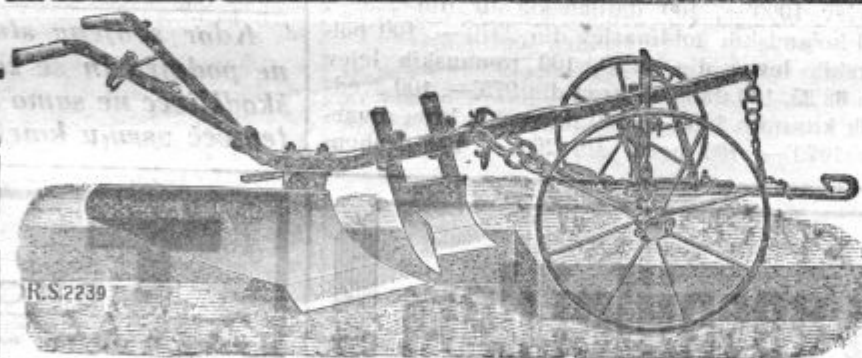
ki jih dobite v največji izbi, odlični kvaliteti in po solidnih cenah pri tvrdki

IVAN ROZINA

(preje „Orient“) Ljubljana
Tyrševa cesta 14

poleg trgovine Schneider & Verovšek

SACK-OVI PLUGI

SO NAJBOLJŠI!

Dospela je nova pošiljatev Sack-ovih plugov. Naročite takoj, ker je pričakovati podražitev surovin in s tem tudi plugov

V zalogi jih ima Kmetijska družba in njena skladišča v Celju, Konjicah, Mariboru in Novem mestu

Kmetija

ca. 500 ha, za pridelovanje žita in mlekarstvo v kraju z ugodnim podnebjem **se kupi.** — Dopisi pod:

„Zahlung in Reichsmark in Deutschland, 36436“ na **Friedr. Tischler, Annoncen-Expedition, Wien, I., Wollzeile 11.**

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

reg. zadr. z neom. zavezo v Ljubljani, Tyrševa cesta 18

Nove vloge

vsak čas razpoložljive obrestuje po **4%**

Za vse vloge nudi popolno varnost. — Otvarja tekoče račune in izvršuje vse denarne posle. — Vlagajte svoje prihranke v najstarejši slovenski denarni zavod!

vloge proti odpovedi po 5%

ljivi in nezanesljivi elementi. Niti eden višjih oficirjev, ki so že pred letom dni zavzemali visoke položaje, ni ostal na svojem mestu. Kakor uradno poročajo, so bili zaradi sabotaže in veleizdaje obsojeni in ustreljeni admiral Orlov, vrhovni poveljnik sovjetske mornarice, ki je zastopal Moskvo pri svečanostih kronanja v Londonu, admiral Sivkov, poveljnik vzhodne vojne mornarice, admiral Ludrij, poveljnik mornariške akademije, admiral Ivanov, namestnik šefa mornariškega štaba, admiral Viktorov, admiral Muklešov, vodja konstruktivnega oddelka, admiral Dihnenov in admiral Kataski.

Pismo nemških škofov

Ono nedeljo je bilo po vseh katoliških cerkvah v Nemčiji prečitano pastirsko pismo škofovske konference v Fuldi, ki očita režimu sistematičen boj proti krščanstvu in izjavlja dobesedno: »Usojena nam je usoda katakombnega življenja, ki naj bo začetek konca.« Boji tostran in onstran mej starega rajha nikakor niso zmernejši, temveč so še bolj srditi in sovražni, pa tudi jasnejši. Ta borba stremi po oviranju delovanja katoliške cerkve, po uničenju cerkve v narodu samem, po iztrebljenju krščanstva in hoče uvesti vero, ki nima ničesar več skupnega z vero v Boga in onostransko življenje.

Čuvarji nedržavnih gozdov

Izkušnje zadnjih let so pokazale, da določila vseh prejšnjih zakonov o gozdovih niso uvedla reda glede varovanja gozdov, ker je varstvo v glavnem prepuščeno lastniku, ne pa oblastvom. Da se ta vrzel v zakonu odpravi, je ministrski svet izdal te dni uredbo o čuvarjih nedržavnih gozdov. Ta uredba izpopolnjuje zakon o gozdovih z dne 1. decembra 1929. Prvi člen določa, da so vsi lastniki nedržavnih gozdov, ki stoje po določenih čl. 56. zakona o gozdovih pod javnim nadzorstvom, in zasebnih gozdov iz 3. odst. čl. 74. istega zakona, dolžni v roku, ki ga predpiše ban, postaviti lastne čuvarje za varstvo svojih gozdov, ali se pa lahko združijo in vzajemno postavijo skupnega čuvarja. Pogoje za takšno združitev bo predpisala banska uprava. Nadaljuje določbe te uredbe urejajo ostala vprašanja o imenovanju

logarjev nedržavnih gozdov, o njihovih dolžnostih in odgovornostih in o sankcijah za tiste posestnike gozdov, ki kršijo to uredbo.

Hrvatje in Slovenci zunaj mej

Zadnje čase so se razširili glasovi o nameri ukinitve hrvatskih šol na Gradiščanskem. O tem piše zagrebški »Obzor« takole:

»Ako bi se to zgodilo, bi izgubilo 50.000 gradiščanskih Hrvatov, ki žive že stoletja na Gradiščanskem. Taka politika denacionalizacije pa nasprotuje tudi nacionalistični doktrini, o kateri izjavljajo njeni prvaki, da je proti asimilaciji tujih etničnih skupin. Bila pa bi nasprotna tudi ponovnim izjavam nacionalističnih voditeljev, da se bodo spoštovala narodne pravice gradiščanskih Hrvatov in koroških Slovencev. Ker ni dvoma, ako bi se pričelo tako raznarodovanje gradiščanskih Hrvatov, bi doletela enaka usoda tudi koroške Slovence. Gotovo je, da bi izvala taka politika denacionalizacije reakcijo v hrvatski in slovenski javnosti, a gotovo tudi v srbskem in bi bila nazadnje bolj škodljiva Nemeem kakor Hrvatom in Slovenceem.«

Uradni tečaji za september

Za redno pobiranje taks in obračune na zlato ali tuje valute predpisuje finančno ministrstvo sledeče nove tečaje, veljavne uradno od 1. septembra dalje:

1 napoleon dor din 298'50, 1 zlata turška lira din 339'70, 1 angleški funt din 238'—, 1 ameriški dolar din 43'35, 1 kanadski dolar din 43'15, 1 nemška marka din 14'70, 1 zlot din 8'20, 1 belga din 7'40, 1 pengö din 8'60, 1 braziljski milreis din 2'55, 1 egiptovski funt din 239'—, 1 palestinski funt din 237'—, 1 urugvajski pezos din 15'—, 1 argentinski pezos din 11'50, 1 čilski pezos din 1'20, 1 turška papirnata lira din 34'60, 100 albanskih frankov din 1410'—, 100 francoskih frankov din 130'—, 100 švicarskih frankov dinarjev 1000'—, 100 italijanskih lir din 228'—, 100 holandskih goldinarjev din 2370'—, 100 bolgarskih levov din 44'50, 100 romunskih lejev din 32'25, 100 danskih kron din 975'—, 100 švedskih kron din 1090'—, 100 norveških kron dinarjev 1070'—, 100 pezet din 260'—, 100 drahem

din 39'—, 100 češkoslovaških kron din 150'—, 100 finskih mark din 94'—, 100 letonskih lat din 800'—, 100 iranskih (perz.) rialov din 100'—.

Živinski sejmi

Na zadnjem živinskem sejmu v Mariboru so bile v veljavi tele povprečne cene: volji od 3'50 do 5, bikji od 3'50 do 5'50, krave od 2'50 do 4'50, junci in junice od 4 do 5, teleta od 4'50 do 6 din za 1 kg žive teže.

Kupčija je bila nestanovitna, cene v gornjem okviru pa trdne.

Sejmi

12. septembra: Loški potok, Kočevje, Št. Vid pri Stični, Veliko Mraševo, Središče, Loka pri Zusnu;
13. septembra: Šmartno pri Litiji, Kamnik, Ormož, Maribor, Dobova, Dolnja Lendava;
14. septembra: Žužemberk, Celje, Ptuj, Trbovlje, Golobinjek, Petrovče, Ščavnica, Vitanje;
15. septembra: Polšnik, Pleterje, Trbovlje, Turnišče;
16. septembra: Rakek, Maribor, Št. Lenart nad Laškim;
17. septembra: Mokronog, Brežice, Celje, Trbovlje, Kapele pri Brežicah.

Važnejša radio predavanja

Nedelja 11. septembra, 17.00: Več dobrega semena — več pridelka.

Ponedeljek 12. sept. 18.40: Duševne bolezni in značaj.

Torek 13. sept. 18.40: O našem narodno-obrambnem delu, II. del.

Sreda 14. sept. 18.40: Opazuj in poskušaj. Petek 16. sept. 18.40: Obvezno ljudsko varovanje — 19.50: Zanimivosti za planince.

Sobota 17. sept. 18.40: Socialno skrbstvo v Ameriki — 20.00: O zunanji politiki.

Kdor svojega stanovskega časopisa ne podpira in se zanj ne trudi, ta je škodljivec ne samo kmetom kot takim, temveč vsemu kmetškemu gibanju.

Kmetški hranilni in posojilni dom

reg. zadr. z neomejeno zavezo

v Ljubljani, Tavčarjeva ulica 1

Telefon št. 28-47

Rač. pošt. hran. št. 14.257

Brzjavni: Kmetškodom

Račun pri Narodni banki

Eskontuje menice

Daje kratko-
ročna posojila

Izvršuje
ostale denarne posle

Zaupajte denar domačemu zavodu!

NOVE VLOGE
vsak čas razpoložljive obrestuje
po 4%
vloge proti odpovedi — 5%
Za vse vloge nudi popolno varnost
Otvorja tekoče račune

TISKOVINE

vseh vrst: trgovske, uradne, reklamne, časopise, knjige, večbarvni fisk hitro in poceni!

TISKARNA MERKUR

LJUBLJANA, Gregorčičeva ul. 23
TELEFON ŠTEV. 25-52

EKONOM

F. Z. Z. O. Z.

v Ljubljani, Kolodvorska ulica 7
(v lastni hiši) Telefon interurban 25-06

Dobavlja vse deželne pridelke, kakor: pšenico, rž, ječmen, oves, koruzo, ajdo itd. Mlevske izdelke: pšenični zdrob, pšenično moko, rženo moko, ajdovo moko, koruzno moko, koruzni zdrob, pšenično in koruzno krmilno moko, pšenične otrobe, ješprenj, kaša. Poljske pridelke: krompir, fižol, zelje, sadje, seno in slamo. Stalna zaloga vseh umetnih gnojil (rud. superfosfata, kalijeve soli, Tomasove žlindre, nitrofoskala, apnenega dušika, čilskega solitra itd.), cementa in drugo glavno zastopstvo za Slovenijo opetkarne »Hlovac«, Karlovac, za vse vrste zidne in strešne opeke.